

Редакція:

03.09.2017

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

НАКАЗ

03.09.2017

м. Київ

N 1073

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
02 жовтня 2017 р. за N 1206/31074

Про затвердження Норм фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах і енергії

Відповідно до частини другої статті 3 Закону України "Про прожитковий мінімум", керуючись пунктом 8 Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року N 267,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Норми фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах і енергії, що додаються.
2. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства охорони здоров'я України від 18 листопада 1999 року N 272 "Про затвердження Норм фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах та енергії", зареєстрований в Міністерстві юстиції України 02 грудня 1999 року за N 834/4127.
3. Управлінню громадського здоров'я (Півень Н. В.) забезпечити подання цього наказу в установленому законодавством порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.
5. Цей наказ набирає чинності через один місяць з дня його офіційного опублікування.

В. о. Міністра

У. Супрун

ПОГОДЖЕНО:

Президент Національної
академії медичних наук України

В. І. Цимбалюк

Перший заступник Міністра
аграрної політики та

М. Мартинюк

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства охорони здоров'я
України

03 вересня 2017 року N 1073

Зареєстровано

в Міністерстві юстиції України

02 жовтня 2017 р. за N 1206/31074

Норми фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах і енергії

Таблиця 1

Добова потреба дитячого населення в білках, жирах, вуглеводах та енергії

Вікова група	Стать	Енергія	Білки, г		Жири, г	Вуглеводи, г
		ккал	загальна кількість	тваринні		
0 - 3 місяці*	хлопчики та дівчатка	120	2,2	2,2	6,5	13
4 - 6 місяців*	хлопчики та дівчатка	115	2,6	2,5	6,0	13
7 - 12 місяців*	хлопчики та дівчатка	110	2,9	2,3	5,5	13
1 - 3 роки	хлопчики та дівчатка	1385	53	37	44	194
4 - 6 років	хлопчики та дівчатка	1700	58	41	56	240
6 років (учні)	хлопчики та дівчатка	1800	60	43	58	260
7 - 10 років	хлопчики та дівчатка	2100	72	51	70	295
11 - 13 років	хлопчики	2400	84	62	84	327
11 - 13 років	дівчатка	2300	78	55	76	326
14 - 17 років	юнаки	2700	93	68	92	375
14 - 17 років	дівчата	2400	83	59	81	334

* Для дітей 0 - 12 місяців життя потребу наведено з розрахунку на 1 кілограм маси тіла.

Таблиця 2

Добова потреба дитячого населення у мінеральних речовинах

Вікова група	Мінеральні речовини								
	Кальцій (мг)	Фосфор (мг)	Магній (мг)	Залізо (мг)	Цинк (мг)	Йод (мкг)	Селен (мкг)	Фтор (мкг)	Мідь (мг)
0 - 3 місяці	400	300	50	4	3	90	17	1,0	0,3 - 0,5
4 - 6 місяців	500	400	60	7	4	90	17	1,0	0,3 - 0,5
7 - 12 місяців	600	500	70	10	7	90	17	1,0	0,3 - 0,5
1 - 3 роки	800	800	100	10	10	90	20	1,2	0,3 - 0,7
4 - 6 років	800	800	120	10	10	90	20	1,5	1,2
6 років (учні)	800	800	150	12	10	100	30	2,0	1,5
7 - 10 років	1000	1000	170	12	10	120	30	2,5	1,5
11 - 13 років (хлопчики)	1200	1200	280	12	15	150	40	2,5	2,0
11 - 13 років (дівчатка)	1200	1200	270	15	12	150	45	2,5	1,5
14 - 17 років (юнаки)	1200	1200	400	12	15	150	50	2,5	2,5
14 - 17 років (дівчата)	1200	1200	300	18	13	150	50	2,5	2,0

Таблиця 3

Добова потреба дитячого населення у вітамінах

Вікова група	А (мкг РЕ)	Біотин (мкг)	Пантотенова кислота (мг)	Д (мкг)	Е (мг ТЕ)	К (мкг)	С (мг)	В1 (тіамін, мг)	В2 (рибофлавін, мг)	РР (мг НЕ)	В6 (мг)
0 - 3 місяці	400	5	1,7	8	3	5	30	0,3	0,4	5	0,4
4 - 6 місяців	400	5	1,7	10	4	8	35	0,4	0,5	6	0,5
7 - 12 місяців	500	6	1,8	10	5	10	40	0,5	0,6	7	0,6
1 - 3 роки	500	8	2	10	6	15	45	0,8	0,9	10	0,9

4 - 6 років	500	15	3	10	7	20	50	0,8	1,0	12	1,0
6 років (школярі)	500	15	3	10	8	25	55	0,9	1,1	13	1,1
7 - 10 років	500	20	3	5	10	30	60	1,0	1,2	15	1,2
11 - 13 років (хлопчики)	600	25	4	5	13	45	75	1,3	1,5	17	1,5
11 - 13 років (дівчатка)	600	25	4	5	10	45	70	1,1	1,3	15	1,3
14 - 17 років юнаки	600	40	4	5	15	65	80	1,5	1,8	20	1,8
14 - 17 років дівчата	600	40	4	5	13	55	75	1,2	1,5	17	1,5

Таблиця 4

Добові енерговитрати дорослого населення без фізичної активності

Маса тіла, кг	Вік			
	18 - 29 років	30 - 39 років	40 - 59 років	60 - 74 роки
	Чоловіки (основний обмін)			
50	1450	1370	1280	1180
55	1520	1430	1350	1240
60	1590	1500	1410	1300
65	1670	1570	1480	1360
70	1750	1650	1550	1430
75	1830	1720	1620	1500
80	1920	1810	1700	1570
85	2010	1900	1780	1640
90	2110	1990	1870	1720
	Жінки (основний обмін)			
40	1080	1050	1020	960
45	1150	1120	1080	1030
50	1230	1190	1160	1100
55	1300	1260	1220	1160

60	1380	1340	1300	1230
65	1450	1410	1370	1290
70	1530	1490	1440	1360
75	1600	1550	1510	1430
80	1680	1630	1580	1500

Примітка. Для розрахунку добових енерговитрат фізично активного дорослого населення необхідно помножити відповідну віку і масі тіла величину основного обміну на відповідний коефіцієнт фізичної активності.

Таблиця 5

Групи працездатного населення залежно від фізичної активності

Групи фізичної активності	Коефіцієнт фізичної активності	Орієнтовний перелік спеціальностей
I - працівники переважно розумової праці, дуже легка фізична активність	1,4	Наукові працівники, студенти гуманітарних спеціальностей, програмісти, контролери, педагоги, диспетчери, працівники пультів управління та інші
II - працівники, зайняті легкою працею, легка фізична активність	1,6	Водії трамваїв, тролейбусів, працівники конвеєрів, пакувальники, швейники, працівники радіоелектронної промисловості, агрономи, медсестри, санітарки, працівники зв'язку, сфери обслуговування, продавці промтоварів та інші
III - працівники середньої тяжкості праці, середня фізична активність	1,9	Слюсарі, наладчики, настроювачі, верстатники, буровики, водії автобусів, лікарі-хірурги, текстильники, взуттьовики, залізничники, продавці продтоварів, водники, апаратники, металурги-доменщики, працівники хімзаводів та інші
IV - працівники важкої фізичної праці, висока фізична активність	2,2	Будівельні робітники, помічники буровиків, прохідники, переважна більшість сільськогосподарських робітників і механізаторів, доярки, овочівники, деревообробники, металурги і ливарники та інші
V - працівники особливо важкої фізичної праці, дуже висока фізична активність	2,5	Механізатори і сільськогосподарські робітники в посівний і збиральний періоди, вальники лісу, бетонярі, муляри,

землекопи, вантажники немеханізованої праці та інші

Таблиця 6

Добова потреба дорослого населення в білках, жирах, вуглеводах та енергії (чоловіки)

Група	Коефіцієнт фізичної активності (далі - КФА)	Вік (років)	Енергія (ккал)	Білки (г)		Жири (г)	Вуглеводи (г)
				всього	у тому числі тваринні		
I	1,4	18 - 29	2450	80	40	81	350
		30 - 39	2300	75	37	77	327
		40 - 59	2100	68	34	70	300
II	1,6	18 - 29	2800	91	45	93	400
		30 - 39	2650	84	42	88	380
		40 - 59	2500	80	39	82	360
III	1,9	18 - 29	3300	106	52	107	478
		30 - 39	3150	100	47	103	456
		40 - 59	2950	96	48	96	426
IV	2,2	18 - 29	3900	108	54	128	566
		30 - 39	3700	102	51	120	528
		40 - 59	3500	96	48	113	499
V	2,5	18 - 29	4100	117	58,5	154	586
		30 - 39	3900	111	55,5	144	550
		40 - 59	3700	104	52	137	524

Таблиця 7

Добова потреба дорослого населення у мінеральних речовинах (чоловіки)

Група	Кальцій (мг)	Фосфор (мг)	Магній (мг)	Залізо (мг)	Цинк (мг)	Йод (мкг)	Мідь (мг)	Хром (мкг)	Молібден (мкг)	Селен (мкг)	Ма
I - V	1200	1200	400	15	15	150	1,0	50	70	70	

Таблиця 8

Добова потреба дорослого населення у вітамінах (чоловіки)

Група	С	А	Е	Д	В ₁	В ₂	В ₆	Ніацин	Фолат	В ₁₂	Біотин	К	Пантс
-------	---	---	---	---	----------------	----------------	----------------	--------	-------	-----------------	--------	---	-------

	(мг)	(мкг РЕ)	(мг ТЕ)	(мкг)	(мг)	(мг)	(мг)	(мг НЕ)	(мкг)	(мкг)	(мкг)	(мкг)	тенов кисло (мг)
I - V	80	1000	15	5	1,6	2,0	2,0	22	400	3	50	110	5

Таблиця 9

Добова потреба дорослого населення в білках, жирах, вуглеводах та енергії (жінки)

Група	КФА	Вік (років)	Енергія, ккал	Білки, г		Жири, г	Вуглеводи, г
				всього	у тому числі тваринні		
I	1,4	18 - 29	2000	61	30	62	300
		30 - 39	1900	59	29	60	280
		40 - 59	1800	58	28	58	240
II	1,6	18 - 29	2200	66	34	70	326
		30 - 39	2150	65	32	70	315
		40 - 59	2100	63	32	66	313
III	1,9	18 - 29	2600	76	40	80	394
		30 - 39	2550	74	39	83	377
		40 - 59	2500	72	38	80	373
IV	2,2	18 - 29	3050	87	46	90	473
		30 - 39	2950	84	45	85	462
		40 - 59	2850	82	43	85	439
Додатково до норми відповідно до фізичної активності та віку							
Вагітні			+350	30	20	12	30
Годуючі (1 - 6 міс.)			+500	45	34	13	50
Годуючі (7 - 12 міс.)			+450	40	26	14	40

Таблиця 10

Добова потреба дорослого населення у мінеральних речовинах (жінки)

Група інтенсивності праці	Кальцій (мг)	Фосфор (мг)	Магній (мг)	Залізо (мг)	Цинк (мг)	Йод (мкг)	Селен (мкг)	Мідь (мг)	Мар- ганець (мг)	Хроп (мкг)
I - IV	1100	1200	500	17	12	150	50	1	2	50

Чоловіки 60 - 74	1300	1200	400	15	15	150	70
Чоловіки 75 і старші	1300	1200	400	15	15	150	70
Жінки 60 - 74	1300	1200	400	15	15	150	70
Жінки 75 і старші	1300	1200	400	15	15	150	70

Таблиця 14

Добова потреба осіб похилого віку у вітамінах

Стать, вік (років)	Пантотенова кислота, мг	С (мг)	А (мкг РЕ)	Е (мг ТЕ)	Д (мкг)	В ₁ (мг)	В ₂ (мг)	В ₆ (мг)	Біотин (мкг)	Ніацин (мг НЕ)	Фолат (мкг)	Е (мг)
Чоловіки 60 - 74	5	100	600	25	10	1,7	1,7	3,3	30	15	400	
Чоловіки 75 і старші	5	90	600	20	10	1,5	1,5	3,0	30	13	400	
Жінки 60 - 74	5	100	600	20	10	1,5	1,5	3,0	30	13	400	
Жінки 75 і старші	5	90	600	20	10	1,5	1,5	3,0	30	13	400	

Таблиця 15

Рекомендовані норми споживання мінерних та біологічно активних речовин їжі із встановленою фізіологічною дією на організм (для дорослого населення)

Назва речовини	Кількість (на добу)
Вітаміни та вітаміноподібні речовини	
Каротиноїди (мг)	15
у тому числі β-каротин (мг)	5
Інозит (мг)	500
L-Карнітин (мг)	300
Коензим Q10 (мг)	30
Ліпоєва кислота (мг)	30
Оротоєва кислота (В13) (мг)	300

Холін (мг)	500
Метилметіонін-сульфоній (мг)	180
Пара-амінобензойна кислота (мг)	100
Флавоноїди (мг)	250 (у тому числі катехінів - 100)
Ізофлавонони, ізофлавоноглікозиди (мг)	50
Рослинні стерини (фітостерини) (мг)	270
Глюкозамін сульфат (мг)	700

Примітки:

1. Оптимальне співвідношення білків, жирів і вуглеводів (за масою) в добовому раціоні становить 1:1:4.
2. Рекомендований вміст у раціоні білків тваринного походження відносно загальної кількості білків: для дітей - 60 % і більше, для дорослих - 50 % і більше.
3. Рекомендований вміст білків відносно енергетичної цінності (калорійності) добового раціону для дітей - близько 15 % калорійності, для дорослих - близько 13 % калорійності; вміст жирів - близько 30 % калорійності.
4. Рекомендований вміст жирів рослинного походження в раціоні харчування - 20 % загальної кількості жирів. Рекомендований вміст поліненасичених та мононенасичених жирних кислот у раціоні - близько 10 % і 10 % калорійності добового раціону відповідно.
5. При розрахунку харчової цінності середньодобових наборів харчових продуктів використовуються такі значення узагальнених втрат: для білка - 11 %, жиру - 12 %, вуглеводів - 10 %.
6. Значення вітаміну А наведені в ретиноловому еквіваленті, вітаміну Е - у токофероловому еквіваленті, вітаміну РР (ніацину) - у ніациновому еквіваленті, фолата - за птероїлполіглутаміною кислотою.
7. Для перерахунку різних форм вітамінних препаратів використовуються такі коефіцієнти:
 - 1 мкг ретинолового еквіваленту (РЕ) = 1 мкг ретинолу = 1,14 мкг ретинол ацетату = 1,82 мкг ретинол пальмітату = 3,3 МО або 6 мкг каротину;
 - 1 мг токоферолового еквіваленту (ТЕ) = 1 мг токоферолу = 1,49 мг токоферол ацетату = 1,49 МО;
 - 1 мг тіаміну = 1,27 мг тіаміну хлориду = 1,64 мг тіаміну броміду = 1,8 мг тіаміну дифосфату;
 - 1 мг рибофлавіну = 1,21 мг флавіну мононуклеотиду;
 - 1 мг ніацинового еквіваленту (НЕ) = 1 мг ніацину або 60 мг триптофану в раціоні;
 - 1 мг піридоксалю = 1,21 мг піридоксаль гідрохлориду = 1,45 мг піридоксаль фосфату;
 - 1 мг аскорбінової кислоти = 1,12 мг аскорбату натрію = 1,21 аскорбату кальцію;
 - 1 мкг птероїлмоноглутамінової кислоти (синтетичної фолієвої кислоти) = 2 мкг птероїлмоноглутамінової кислоти (природної фолієвої кислоти), що міститься в харчових продуктах;
 - 1 мкг вітаміну Д = 40 МО.

Начальник Управління
громадського здоров'я

Н. Півень